

Primorski dnevnik

Leto XV. - Št. 236 (4390)

TRST, nedelja 4. oktobra 1959

Cena 30 lir Poština plačana v gotovini Abb. postale I gruppo

Pet let memoranduma in dvanajst let ustave

Pet let ni v človeškem življenju bogve kako dolgo razdobje, toda obredno obveznosti točno opisan in svečano podpisanih določb nekakega mednarodnega dogovora pa je pet let več kot prevec. In prav to je primer z londonskim sporazumom, ki je bil podpisan pred točno petimi leti na jutrišnji dan. Vendar pa bo letos v decembru minilo dvanajst let, odkar je bila proglašena republikanska ustava. Oba dokumenta — predvsem pa ustava, ki je vrhovni zakon državi, katere državljani imajo — sta ogromne življenjske važnosti za našo narodno skupnost na Tržaškem Gorischem in v Beli krajini Sloveniji.

Najvišja ustanova naše narodne skupnosti bo na svojem posebnem zasedanju, ki bo prihodnje nedelje, podala podroben pregled o tem, katere obveznosti londonskega sporazuma in ustave so se izvajale, katere pa niso. Naš dnevnik bo ta pregled objavil, kar bo vsa javnost z zanimanjem sprejela. Na dan, ko bo ustava na ostane nam, bomo v dnevniku doznali, da so njihove obveznosti, temveč tudi na njihove izpolnitve, svedeče tudi na njihove avtoritativne obljube.

Kaj obljublja ustava? Na podlagi njene tretjega odstavka imamo pravico na enakopravnost pa v jeziku in v pravnem sistemu slovenske narodnosti. Da bi nam bila enakopravnost v jeziku in pravnem sistemu, predpisuje ustava v svojem šestem odstavku, da bo republika v to smer poskrbela za posebne ukrepe.

Ali se člena 3 in 6 izvajata? Ne. Iz enostavnega razloga, da zaradi tega ne, republika ni pooblašena za italijanske državljane slovenske narodnosti in noben zakon, ki bi sečil na enakopravnost.

Da se ne izvaja ustava, omenjena člena nista izpolnjeni dejansko vsi elementi razen člena 4, ki obvezuje obe podpisnici, da bosta izvajali Posebni statut. S to ugotovitvijo, ki je hkrati dotaknila in ogrožala naš narodni pravicni statut v celoti, ne moremo trditi, da se izvaja. Predvsem je ustava v glavnem puščena nedotaknjeno stanje, kar je pred petimi leti nastala; pristala je na usta-

novitev in sodelovanje v posebnem mešanem jugoslovansko-italijanskem odboru, ki ima nalogo »pomagati in svetovati glede vprašanj, ki se nanašajo na zaščito obeh narodnih skupin«, in »proučevati priporočbe in vprašanja posameznih pripadnikov obeh narodnih skupin v pogledu izvajanja statuta«, ter končno obdržala vse slovenske sole, ki so nastete v posebnem seznamu.

Toda rekli smo: v glavnem! Italijanska uprava je namreč v marsikaterem pogledu zatečeno stanje poslabšala. Tu je v prvi vrsti znana prepoved uporabe slovenskega jezika na največjem tržaskem trgu, se pred tem pa ravnanje s slovenskimi šolniki, ki jih je moralna in materialna nad vse hudo prizadela.

Na žalost moramo ugotoviti, da so vse druge določbe ostale mrtna erka na papirju. Ne bomo jih navedli, ker o njih pišemo iz dneva v dan. Na splošno naj le ugotovimo:

Ne moremo trditi, da izvaja določbe deklaracije o pravicah človeka tisti, ki z ogromnimi sredstvi in na prisilen način razlašča slovenska zemljišča, da bi poleg vsake slovenske vasi v okolici mesta zgradil italijansko in ki iz raznarodovalnih namenov na umeten način v povsem slovenskih vaseh ustanavlja italijanske sole.

ki niti po petih letih ni poskrbel za zakonsko ureditev slovenskega soistva; ki po petih letih enostavno ne prenese, da bi v tržaskem mestu obstajal en sam dvojezični napis za ulice in javne urade ali za slovensko besedo v pokrajinskem in občinskem svetu;

ki niti nesporno najmočnejši stanovski kmečki organizaciji ne prizna pravice na zastopstvo v zbornici za kmetijstvo;

ki namenoma spreminja vsedržavni zakon o pokrajinskih volitvah v izrecno škodo naše narodne skupnosti;

ki ne pristaja na podporo iz javnih sredstev niti tisti umetniški ustanovi, ki si je pridobila zasluge za širjenje italijanske dramske umetnosti med Slovenci;

ki enostavno noče prav

nič slišati — že vseh pet let — o pravičnem zastopstvu pripadnikov slovenske narodnosti v javnih službah;

ki se niti ne zmeni, ko se pojavljajo in ponavljajo primeri netenja narodnostnega sovražstva;

ki se ne zmeni za to, da morajo državni uradniki še vedno upoštevati in izvajati marsikak fasistični paragraf, češ da je v nasprotju z memorandumom

Tretji del londonskega sporazuma so pisma, ki jamčijo obstoj proste luke, treh kulturnih domov in generalnih konzulatov v Trstu in Kopru. Obveznosti iz teh pism so izpolnjene razen glede naših kulturnih domov. Za dva doma se že pet let ne sliši prav nič, medtem ko se kulturni dom v Ul. Petronio gradi skoraj nemoteno, kar kaže, da je vlada dala doslej na razpolago potrebni del sredstev. To je hkrati najvažnejše izmed pislimi pozitivnimi postavkami v petletnem obracunu izvajanja londonskega sporazuma, kar z zadovoljstvom ugotavljamo.

Takih postavk bo moralo biti v prihodnjih petih letih mnogo, mnogo več!

Nerazumljivo je, zakaj jih ni, ko pa je vsemu svetu tako očitna in otipljiva ogromna korist — politična, moralna in gospodarska — izvajanja določbe spomenice o obsejnem prometu. Pravilno je dejal v svojem govoru pred petimi leti v poslanski zbornici tedanji zunanji minister, ko je poročal o podpisu sporazuma: da sporazum rodi nadaljnji sporazum in da se tako gradi mir in sodelovanje med narodi. Mi smo priča tega sodelovanja in go svojih močeh prispevamo k njemu. Toda ono ne bo nikoli popolno brez izvajanja določb sporazuma posebnega statuta, brez resnične enakopravnosti.

Pri tem ne zahtevamo nič drugega kot tisto, kar ne izhaja samo iz pisanih določb, temveč tudi iz svečanih besed, ki sta jih izrekla pred petimi leti tedanji predsednik in zunanji minister vlade. Te besede navajamo tudi danes v prepričanju, da se bo njihova vsebina vsaj po petih letih začela uresničevati.

Ustava republike Italije:

Art. 3. — Tutti i cittadini hanno pari dignità sociale e sono eguali davanti alla legge, senza distinzione di sesso, di razza, di lingua, di religione, di opinioni politiche, di condizioni personali e sociali.

Art. 6. — La Repubblica tutela con apposite norme le minoranze linguistiche.

Spomenica o soglasju od 5. okt. 1954:

4. The Italian and Yugoslav Governments agree to enforce the Special Statute contained in Annex II.

4) Italijanska i jugoslovenska Vlada sporazumno su da stave na snagu Specijalni statut iz Priloga II.

Predsednik vlade 5. oktobra 1954 v senatu:

L'Italia con le sue tradizioni e con la sua cultura, non può non essere rispettosa del diritto di ciascuno a sviluppare liberamente la propria individualità. Questo è, del resto, un principio fondamentale, sancito dalla nostra Costituzione, e rappresenta l'essenza stessa della democrazia.

Possono dunque gli sloveni della Zona A fare pieno affidamento che l'Amministrazione italiana osserverà con il massimo impegno le norme contenute nello statuto speciale.

Zunanji minister 12. okt. 1954:

Desidero richiamare la vostra attenzione sullo spirito animatore dello statuto dei gruppi etnici. Questo spirito, che è conforme ai nostri principi di libertà e di rispetto delle culture nazionali, ci animerà nei nostri rapporti con la Jugoslavia, rapporti a cui darà impulso l'attività dei vari organismi già previsti dagli accordi per la risoluzione dei problemi tuttora aperti. Noi collaboreremo attivamente e lealmente in questi organismi, così come osserveremo fedelmente lo statuto speciale. Questo è il nostro dovere che ci è dettato dalla convinzione profonda che le minoranze nazionali debbano essere tutelate, ma è anche la nostra convinzione, perchè solo rispettando fedelmente lo statuto, nella parte che ci riguarda, possiamo legittimamente pretendere che si faccia altrettanto nella zona B a vantaggio degli italiani.

Predsednik vlade 4. nov. 1954:

L'Italia democratica risorta dalle rovine della guerra, ha consacrato nella sua Carta costituzionale i più alti diritti di libertà e, a tutti coloro che vivono sotto l'impero della sua legge, assicura il rispetto dei principi inviolabili e sacri di autonomia e di dignità della persona, e di umanità e giustizia fra gli uomini. Il Parlamento sovrano, la stampa libera, le stesse ragioni ideali che stanno alla base di un regime democratico, sono i più sicuri presidii dei diritti costituzionali, per tutti, maggioranza e minoranza, individuo e formazioni sociali. E' per questo che il governo italiano, durante le trattative di Londra, non ha esitato a richiedere che venissero previste, a favore delle minoranze etniche, tutte le desiderabili libertà e le possibili garanzie. Possiamo perciò assicurare gli sloveni, rimasti al di qua della linea di demarcazione, che il governo non solo assolverà gli impegni risultanti dall'accordo di Londra, ma si adopererà per seppellire il passato e creare un clima di cordiale collaborazione politica, economica e sociale.

Pred kongresom KD

— Ali ste tudi vi za «Iniciativo»?

(Iz «Il Mondo»)

Mac Millan ni dobil volilne podpore z napovedjo datuma sestanka najvišjih

Na volilnem zborovanju je Mac Millan izjavil, da se glede konference vsi strinjajo in da je treba sedaj določiti samo datum in kraj - Vedno večje število neodločenih volivcev - Laburisti za trdno upajo v zmago

LONDON, 3. — Mac Millan je danes sklical nepričakovano tiskovno konferenco na sedežu konservativne stranke. Pozval je angleške volivce, naj z veliko večino glasujejo za konservativno stranko, tako da se bo vlada, ki bo sestavljena na podlagi volitev od 8. oktobra, lahko učinkovito pogajala na konferenci najvišjih.

Dodal je, da vlada, ki bi imela majhno večino, ne bi mogla imeti učinkovite vloge pri pogajanjih s Sovjetsko zvezo. Takoj nato pa je pripomnil, da s tem ne misli reči, da bo samo majhna večina glasovala za eno ali drugo stranko.

Zatem je Mac Millan izjavil, da datum konference najvišjih ne bo objavljen pred volitvami 8. oktobra. «Vendar pa, je dodal, se zdi, da je vse določeno za to konferenco, razen praktičnih določb. Predsednik Eisenhower je šel en teden na oddih, kar bi lahko zadevo zakasni-

radi izvršne uprave konservativnih vlad v zadnjih osmih letih ozračja krize, ni mednarodne napetosti. Dežela ve, da gre vse dobro. To je prevladajoči činitelj.»

Zatem je ponovil, da se je volilna kampanja vrтела okoli dveh bistvenih vprašanj: «Predvsem zatrjujejo socialisti, da bi stvari šle še bolje v Veliki Britaniji, če bi država odredila večje gospodarsko nadzorstvo. Nasprotno, novi konservativci želijo, naj gospodarstvo in industrija napredujeja na podlagi privatne pobude. V drugi vrsti mora biti volilna kampanja resna — kakor delamo mi — ali pa naj nudi priložnost za kampanjo korupcije z obljubami iluzornih prednosti volivcem na breme davkoplačevalcev, kakor delajo laburisti?»

Mac Millana so zatem vprašali, kaj misli o znatnem povečanju neodločenih volivcev. Dal je odgovor, ki se zdi nevaren za njegovo stranko. Izjavil je: «Pri sondiranju v vseh okrožjih je naravno, da mi dodajamo število neodločenih volivcev številu naših nasprotnikov.» Ta dvoumen odgovor so časniki sprejeli kot znak naraščajoče zaskrbljenosti v konservativnih krogih zaradi vedno večjih uspehov laburistične volilne kampanje.

Po tiskovni konferenci je Mac Millan nadaljeval potovanje po volilnih okrožjih londonskega področja. Najprej je govoril v okrožju Clapham, ki velja za najbolj «kritično» v vsej Angliji. Tu je bil leta 1955 izvoljen laburistični kandidat z večino samih 225 glasov.

Zatem se je Mac Millan ustavil v okrožju Clapham

Common. Med zborovanjem so nekateri udeleženci nosili napise s protestom proti vodkovi bombi. Zatem je nadaljeval potovanje še po drugih okrožjih.

Tajnik laburistične stranke Morgan Phillips pa je na tiskovni konferenci izjavil: «Zvedel sem, da je Mac Millan izjavil, da ne bo sponzil datuma konference najvišjih pred volitvami 8. oktobra. To je bila nedvomno izvrstna volilna poteza, toda nekaj ni delovalo.»

Na vprašanje časnika je Morgan Phillips namignil, da so poročila ki so jih dobili iz raznih volilnih okrožjih, zelo razveseljiva. «Toda, je dodal, niti leta 1945 (ko so laburisti zmagali) nisem dobil toliko pisem kakor danes.» Obljubil je, da bo jutri podal popolnejšo analizo položaja.

Aktualni portreti

ANNA MAGNANI se je pred kratkim vrnila v domovino po daljšem bivanju v Hollywoodu...

SOFIA LOREN ki s Clarkom Gablem snema v Cinecittia nov film, je v četrtki med snemanjem padla v nezavest...

DR. LEOPOLDO DE VIRGILIO je bil funkcionar na obrambnem ministrstvu. V torku ga je pred ministrstvom ustrelil neki Lepori...

CARLA FRACCI je stara 23 let in ena najboljših baletk milanskega gledališča Scala. Je hči milanskega tramvajskega namestnika...

MAITE GOYNETCHE je tisto deklo, o katerem se je veliko pisalo v zvezi s francoskim skandalom Lacaze...

Sedem dni v svetu

Velikih svečanosti v zvezi z desetletnico LR Kitajske se je udeležil tudi Nikita Hruščev...

Po Camp Davidu

Srečanje med Eisenhowerjem in Hruščevom je vsekar izpolnilo pričakovanja mirolnega sveta...

Tudi izjave, ki sta jih podala Eisenhower in Hruščev, Eisenhower je izjavil, da so po njegovem mnenju sedaj odstranjene ovire...

nobnih fraz, temveč le stvarne besede in sklicevanje na gola dejstva...

V odgovoru poudarja atžir.

ška vlada, da je hraniteljica in porok interesov alžirskega ljudstva...

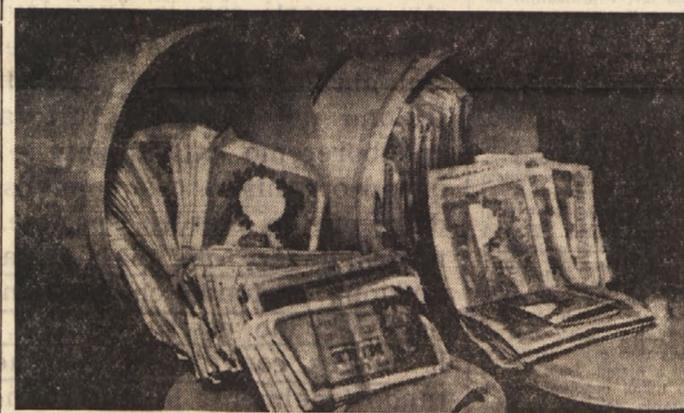
Kar se tiče referendum, ki ga je omenil de Gaulle, in ki bi ga hotel izvesti pod pritiskom vojske...

(Nadaljevanje na 8. strani)

JUTRI SE ZAČNE RAZPRAVA PROTI ROPARJEM IZ UL. OSOPPO

Znamka na edini ukradeni tuti je policiji dala primerno sled

Če bi bili roparji poravnani z nekim «sodelavcem» star račun, bi načelniku milanske policije verjetno ne bilo tako lahko jih odkriti

Bolognini je svoj del plena in del plena Ciappina vzdal v svojem stanovanju v dve posodi iz plastike, ki ju vidimo na sliki.

Rop je bil tako drzen, hkrati pa tako dobro pripravljen, da se je o njem dolgo časa govorilo in pisalo celo v vsem evropskem tisku...

je nameraval začeti normalno življenje, ker se mu pa ni posrečilo, ker ga nikamor niso »oteli« v službo...

v prihodnjih dneh, sedaj pa se bomo ustavili pri tem, kako so tudi najbolj spretni roparji napravili napako in s tem dali sled policiji...

Ker je primer splavov tuti največji tovrsten primer po vojni in ker se bo o njem v prihodnjih dneh veliko pisalo...

Tudi Ugo Ciappina je našel v svojih izpovedih izgovor za svoje dejanje. Bil je že prej v zaporu...

Dva sta se n. pr. vozila s tramvajem sem in tja, celo v bližini UL Osoppo, eden je stopil k zobozdravniku...

Drugi prav tako važen sakter v tem primeru je Armando Bolognini, ki je važen zato, da je po arca-ciji prvi »spregovoril«...

Tu smo prikazali štiri glavne akterje tega primera in če bi nadaljevali, bi tudi ostali verjetno našli kak izgovor za svoje početje...

Ob koncu bomo dočeli sledečo ezanimivost. Med roparji je prišlo do velike medsebojne spora...

Poganski katolicizem

Težaji (prostovoljni) veničine na uradih generalnega vladnega komiteja...

Prati temu ukrepu se sedaj dvignile svoj obsejni šovinistični glas le tiste organizacije, ki so prevažno dišino raznarodnostne...

Toda pustimo bližnje ste, ki so poklani listični vestrpni in listični; če se ti upirajo...

Slovenski katolicizem pozoren: »Vita« novinski tečajer je vladnega komiteja priznava, ker jih sodelavstvo naj stotokratno...

Toda »Vita« novinski tečajer je vladnega komiteja priznava, ker jih sodelavstvo naj stotokratno...

PUSTOLOVCI, SLEPARJI IN KAZNJENCI - PRVI KOLONISTI IZ EVROPE

Tako je Francija naseljevala Louisiano

Zgodba Manon Lescaut - Metode bankirja Jeana Lawa - Z lažnimi obljubami, z zvijačo in s silo so v Franciji nabirali koloniste - Mladoletna dekleta so prisilili v zakon z zločinci in vključene novoporočence odpeljali v Louisiano

Lepo Manon Lescaut so Lawovi birici prijeli in jo s številnimi drugimi trpinami in nesrečniki stlačili na ladjo ter jo odvedli v daljno, neznano in divjo deželo Louisiano. Nad nesrečno Manon se je masčeval podli Guillot de Morfontaine, ker je zavrnila njegovo ljubezen ter postala ljubica mladega plemiča De Grieuxa.

Prav takrat so birici bankirja Lawa lovili mlade ljudi in jih s silo odvažali kot naseljenca v novo francosko kolonijo Louisiano. Tam pa ni bilo ne lepo ne prijetno ne dobro ne udobno. Redki so bili kolonisti, ki so do takrat še ohranili svojo glavo. Večina je izgubila življenje v bojih z domačini, ki so venomer ovirali delo francoskih naseljenecov. Ponoči in podnevi jim niso dali miru. V odkritem boju in iz zasede so jih napadali. Jean Buvat, knjižničar kraljevske

tatovi in morskimi razbojniki. Pisana družina! Kaj bi se potem čudili, če so taki ljudje surovo ravnali s preprostimi in poštenimi prebivalci v novo odkritih deželah. Tako je bilo pri Kolombovih vojskah, in tudi 200 let pozneje pri Francozih.

Sprva niso Francozi imeli sreče s kolonijami. Niso mogli naseliti toliko kolonistov, da bi nastala tam močna in donosna naselbina. Ni bilo pravega vodstva, ni bilo sredstev in ni bilo pravih kolonistov.

Leta: 1628., 1670., 1682., 1719., 1720.

To so letnice, ko so v veliki meri šle iz Francije odpravne raziskovalce in tudi pustolovce v daljne dežele.

Znameniti raziskovalec de la Salle je potoval po Kanadi in je potem krenil proti jugu, ter je prišel do velikanske reke Misisipi.

le. Toda Crozet ni imel sreče.

Za njim je vzel vso reč v roke bankir Jean Law. Ustanovil je najprej družbo, ki je zbirala potrebna sredstva, izposloval je pri kralju vse potrebne listine in pooblastila, s katerimi je pridobil pravico razpolagati z vsem, kar premore Louisiana, z zemljo in ljudmi.

Vendar ni bilo kaj prida ustanovitvi. Zato so se v francoskih listih pojavili veliki oglasi s slikami iz nove dežele in z razlagi:

«Vidijo se pravice gore suhega zlata, čiste srebro, bakra, vinca, živega srebra. Vseponos leže tako dragoceni v tej deželi kar po vrhu. Divjaki, ki živijo tam, pa niti ne stujejo, kakšno bogastvo je to. In prav radi prinašajo kolonistom velike množice tega za podarjeni nožiček ali ogledalce, zaponko ali glavniček. A se najraje imajo zganje. Največja želja pa je teh divjakov, da bi prejeti krsti».

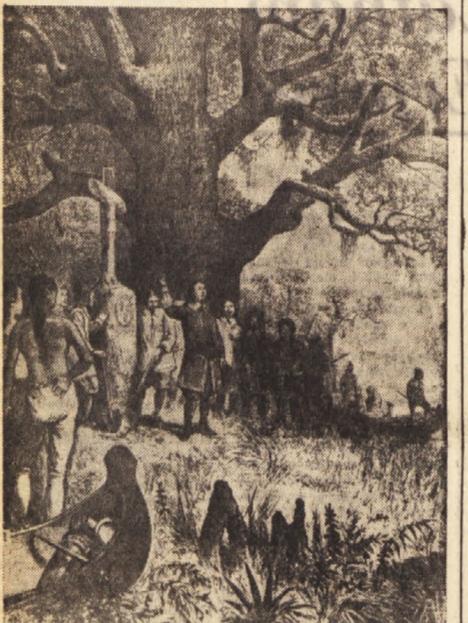
Potem so šli na ceste. Postopali in pohajali, brezposelni in taki, ki jih je kdo označil, so brez posebnih ceremonij in prav nič nežno, zgrabili in odvedli na ladjo.

Koliko zlorab se je pri tem dogajalo! Kdor se je hotel nad kom masčevati, je storil to najhitreje in najlažje tako, da ga je pokazal Lawovim biricem. Kar hitro je bil zvezan in nihče ga več ni mogel rešiti. Law je imel neomejeno oblast in polnomočje. Proti njegovemu ukrepu ni bilo priziva. In tako so se nemalokrat otreli varani zakonski možje ljubimcem svojih žen ali pa tudi kar žen samih skupno z njih ljubčki. Pa tudi marsikatera žena je pomagala svojemu nezvestemu možičku v daljne kraje. Itd. itd.

Koliko zrtev, koliko gorja, koliko tragedij zaradi bogastva, zaradi denarja, iz sie po oblasti.

To izredno sliko je napravil neki angleški novinar, ko se je z avtom peljal po narodnem parku v Keniji. Trije mladi levi napadli mladega bivola, ki se je neprevidno oddaljil od svoje črede. Nekaj časa se je hrabro branil z rogovi, a zaman. Vidi, lu so ga levi raztrgali in odnesli vsak svoj delež. Običajno lev ne napada plena na ta način, ampak ga zagrabi za vrat. Vidi, da so «napadalcu» še mladi in neizkušeni

De la Salle osvaja Louisiano v imenu francoskega kralja

biblioteke piše o tem tako:

«Po vesteh iz pokrajini ob reki Misisipi, so divji domačini poklali več kot 1.500 francoskih naseljenecov, moških in tudi žensk».

Čudno se zdi, da so bili domači prebivalci v tistih deželah, čeprav brez sleherne kulture in civilizacije, torej divjaki, tako sovražni proti evropskim naseljenecem. Saj so jim ti vendar prinašali samo dobro in lepo, želeli so jih prosvetliti in jim pomagati k lepšemu in boljšemu, človeka spodobnemu življenju. Oni pa so vse to vračali s sovraštvom, s prelivanjem krvi.

Tako misli vsakdo, ki ne ve, kakšni so bili prvi naselenci iz evropskih dežel in kako so se vedli do domačega prebivalstva.

Dalje je potoval kar po reki, da bi tako čimprej prispel do morja. Toda do morja je bilo še zelo daleč, a de la Salle ni zdržal in se je raje vrnil. Deželo, ki jo je gledal z reke pa je imenoval po francoskem kralju, Louisiana.

Izliv reke Misisipi je dosegel pozneje d'Herville, a Crozet je prejel od francoskega kralja patentno pismo, kar je bil začetek naseljevanja te nove deže-

Posebej pa so vabili premožne trgovce, da bi mogli ustanoviti v Louisiani tovarne ali kako drugačno podjetje.

«Za plemiče in imovite trgovce ter finančnike pa so v novih deželah ustanovljena vodstva, kneževine in grofije, ki jim je seveda priključena primerna zemljiška posest».

In kakšna je bila resnica? Zelo žalostna. Zaradi grdega ravnanja prvih naseljenecov z domačim prebivalstvom, so postali domačini sovražni do belih kolonistov. Mnogo so jih tudi pobili. Povsod pa so jih nadegovali in jih ovirali, da se niso mogli v miru ustaliti in začeti delati. Le tam, kjer so koloniste varovali dobro oborožene vojaške posadke, so se pokazali neki uspehi. Iz domovine pa zaradi slabih razmer in nevarnosti ni nihče več želel na tako tvegano pot.

Toda bankir ni kar tako odnehal. Hotel je na vsak način pokazati uspeh. Kaj je mar vilozil denar zastonj? In ker je spoznal, da niti zvijača in laž ne zaleže, je poskušal s silo. Sam je šel v sirotišnice, in odbiral fante in dekleta. S seboj je privedel duhovnika, ki je pare kar tam poročil, a od tam so nesrečne mlade pare odvedli v vojaškem spremstvu na ladjo in potem dalje v kolonijo. Tudi iz kaznilnice je vzel mlajše moške in tudi dekleta, ki so jih tudi poročil. Celotno mladoletno de-

šila male trgovce in gostilničarje in izkoriščala prostitutke.

V takem okolju se je znašel Al Capone, ko je leta 1904, komaj petletni deček, prišel z družino iz Neaplja v New York. Nastanil so se seveda v Brooklynu, italijanskem predelu mesta. Tam si je oče trdo služil kruh v brivnici, otroci so se pa potepali in «vrgajali» po mestnih ulicah. V Brooklynu mu zgodnja študija pa res ni manjkala: bili so mladi gangsterji, katerim je bil za obuševanje. Raskuštrani Harry, Maggie Peklenški maček, Saddle Kozel, Gyp Kri in drugi njim podobni. Raskuštrancev je na primer 1224 ljudi, 2000 jih je pa ostelpeo.

Ko se je konec prejšnjega stoletja in v začetku našega na stolitine in tisoče Italijanov, zlasti z juga, izselilo v «obljubljeni deželo», se je z njimi preselila tudi majhna, ki se je kmalu prilagodila novim razmeram in razprostrla svoje zločinske tipke v vse deželjavnosti, ki so kazale na lahek zaslužek. Izsiljevala je pristaniške delavce, stra-

ČLOVEK, KI JE DESET LET USTRAHOVAL AMERIKO

Al Capone - chikaški razbojnik

Prišel je v Ameriko iz Neaplja, ko mu je bilo 5 let. Od skromne službe pri gangsterjih do 60 milijard na leto - Umrl je popolnoma zapuščen in umsko omejen

Al Capone je imel izredno talent za organizacijo. Razpredel je mrežo skrilih kočnic, ki so jim pravili «speakeasy», šepetalnice, podkupil je policijo, tako da je v začetku dobival whiskey in gin celo iz državnih shramb (!). Povpraševanje je bilo vedno večje, podjetje je zavzemalo vedno večji obseg, zaslužki so bili ogromni. Al Capone si ni pomisljal oenačiti z rdečim križem kamione, s katerimi je prevažal chikaško pivo po vsej Ameriki, da jih ne bi policija prestreljala. Odpora pa ni trpel: če se mu je kdo zoperstavljal, ga je dal umoriti. Resil se je tudi Colosima, ki so ga z brzostrelko pokosili v neki šepetalnici. Kritično za umor je seveda zvrnil na tekmece, ki so

se z njimi borili za osvojitve trga.

S tem se je začela vrsta krvavih obracunavani. Diana O'Banniona, odločnega in nevarnega tekmece, se je znebil takole: poslal je v njegovo cvetličarno, za katero je skrival svoje nedelne posle, nekaj svojih ljudi naročil pogrebni venec. «Ali ga hoče Scarface zase?» je vprašal gangster. «Ne, zate!» so odgovorili strelci in ga obsuli s svincenkami. Bugs Moran, Diadora desna roka, se mu je hotel maščevati, a mu je uspelo le hudo raniti Johnnija Torrio, ki se je navlekel tveganega posla in je prepuštil podjetje Alu.

Ta je bil takrat še bajno bogat: služil je 60 milijard na leto in je hotel na vsak način obdržati svoje kraljestvo alkohola. Zato je moral onemogočiti Morana in je to dosegel z neverjetno krutostjo: izvalil je Moranovo tolpo v neko garažo in s svojimi ljudmi preblečenimi v policije jih je z brzostrelkami pokosil, le Moranu se je posrečilo zbežati. Ta dogodek je tako močno odjeknil v američkem podzemlju, da so gangsterji velikega formata, kot Frank Costello, Anastasia in drugi, poklicali Caponeja na zagovor in ga kaznovali tako, da so mu prepovedali vsako dejavnost za dobo enega leta. Capone se pa vseeno ni zanesel na svoje kolege in je rajši odmor preživel v zaporu, kjer se je dal nalašč zapreti.

Ko se je leta 1930 vrnil iz zopora je spet prodajal alkohol in bogatel, postal

je tako bogat, da so ga davčne utoje na enostavno milostili, a ko je prišel Alcatraza je bil le nekdanjega Scarface maknil se je z družino na Palm Island. Tam je hotel, pešal mu je vseh, bast in slinast je bil spomnil z vsem. Moran.

zati, so odbojni davčne utoje na enostavno milostili, a ko je prišel Alcatraza je bil le nekdanjega Scarface maknil se je z družino na Palm Island. Tam je hotel, pešal mu je vseh, bast in slinast je bil spomnil z vsem. Moran.

Rojeni od 23.9. do 22.10.

Glavna značilnost rojenih od 23. septembra do 22. oktobra, to je v znaku Tehtnice, je umirjenost. Večkrat pa je ta njihova uravnoteženost samo zunanjega značaja, ker v njih prevladuje predvsem čustva.

Rojeni v znaku Tehtnice ljubijo življenje, in stvari, ki so v njihovem okolju. Zelo so družabni, prijazni, vljudni ter radi pomagajo. Vselej se pripravljajo in ljubijo mirno življenje. Včasih jih te lastnosti dovedejo v napake in poskušajo opustiti.

Rojeni v tem znaku se hitro in zelo nestrastno na druge, hočejo pa, da se tudi drugi nestrastno nanje, da jih imajo radi, upoštevajo in spoštujejo. Sploh čutijo veliko potrebo po stalnem in spoštovanju s svojimi okoljem. Na splošno so precej v estvni, inteligentni in marljivi, niso pa posebej nimajo dovolj trdne volje in popustljivo pred vami. Prilagodijo se razmeram in okolju, v katerem živijo. Svoje ideje hočejo uveljaviti brez posebnih naporov in borbe. V njihovi notranjosti je nekaj mihanje ker so na eni strani impulzivni, drugi pa inihicije. To jih večkrat vzmetne, trga na zunanje in kažejo.

V ljubezenskih odnosih vidijo možnost in želja svojih teženj po družabnosti in ljubezni življenju, da se čustveno sprijeto da ljubiti, da jih nekdo ljubi. Zaradi tega grede radi v romantični ljubavi. Moški so bolj dobri možje kot ženske. Ženske so zveste žene in dobre matere, pa postanejo ljubosumne, če jim moški ne dajejo svoje ljubezni, ne z lepo dočimil besedami, obljubami, ampak s stvarnimi dokazi, z pozornostjo z drobtinami vsakdanjega življenja, s pozornostjo v malenkostnih zadevah.

Ker so popustljivi, se razumejo skoraj z vsemi, ki so rojeni v drugih znamenjih, zlasti pa rojenimi v znaku Dvojčkov, Leva in Devic. Na splošno so dobrega zdravja, paziti pa morajo na obisti.

Pri izbiri poklica se usmerijo k taki dejavnosti, da bodo lahko v stalnem stiku z ljudmi. Ne smajo biti samotarji. Udeležujejo se v raznih zborih in klubih, pri dramskih skupinah, pri natakarije, odvetnike, igralce, novinarje, zdravnike in politike.

Med drugimi so se rodili v znaku Tehtnice Alphonse De Lamartine, Gandhi, Le Corbusier, Katherine Mansfield in Silvana Pampanini.

HOROSKOP

VELJAVEN OD 5. DO 11. OKTOBRA

Oven (od 21. 3. do 20. 4.) Doma bodo ovirali neke vaše načrte. Nenadni, a zelo prijetni obiski. Diskusija o poklicnem delu z nadrejenimi. Dosegli boste sporazum, če boste nekoliko popustili.	Lev (od 23. 7. do 22. 8.) Prve dni tedna boste nekoliko zaskrbljeni in malodušni. V poslovnih zadevah in pri sklepanju dogovorov bodite preudarni in previdni, ker nasprotniki spletakarjajo.	Strelec (od 22. 11. do 21. 12.) Prijetni dogodki. Uresničila se bo neka vaša skrita želja. Čudno srečanje. Z novimi znanci bodite zelo previdni. Poslovno delo dobro obeta. Možnost zaslužka in potovanja.	Kozorog (od 22. 12. do 20. 1.) Prijetna presenečenja vas bodo razveselila in vam nudila nove možnosti. Spor z delovnimi tovarisi in nasprotovanji. Bodite vztrajni in kontrolirajte svoje živce.	Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Zadev nenadne simpatije bo vaše srce zelo vznemirilo. Bodite previdni in dobre presodite. Presenečenja v poslovnem delu. Nekdo vam bo zaupal svoje skrivnosti. Pismo.	Ribi (od 20. 2. do 20. 3.) Čudna prijetna srečanja. Vzbudili boste simpatije v neki osebi, tudi ne smete se prenehati. Dajte činu čas, da stvari dorozijo. Male težave v poklicnem delu. Pazite na svoje zdravje.
Bik (od 21. 4. do 20. 5.) Kmalu boste pozabili na grenko zadevo. Odpravite ljubosumnost in škodljive vplive. Pojavile se bodo male ovire; premagali jih boste in dosegli lep uspeh v poklicnem delu.	Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Zaskrbljenost zaradi srčnih zadev ne bo utemljena, zaradi tega si ne delajte nepotrebnih preglavice. Izrabite vse svoje sposobnosti, da dosežete lep gnotni uspeh.	Kozorog (od 22. 12. do 20. 1.) Prijetna presenečenja vas bodo razveselila in vam nudila nove možnosti. Spor z delovnimi tovarisi in nasprotovanji. Bodite vztrajni in kontrolirajte svoje živce.	Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Zadev nenadne simpatije bo vaše srce zelo vznemirilo. Bodite previdni in dobre presodite. Presenečenja v poslovnem delu. Nekdo vam bo zaupal svoje skrivnosti. Pismo.	Ribi (od 20. 2. do 20. 3.) Čudna prijetna srečanja. Vzbudili boste simpatije v neki osebi, tudi ne smete se prenehati. Dajte činu čas, da stvari dorozijo. Male težave v poklicnem delu. Pazite na svoje zdravje.	Rak (od 21. 6. do 22. 7.) Ugodne spremembe. Bodite potrpežljivi in boste rešili kočljivo zadevo. Po zaponnem delu boste v poslovnih zadevah dosegli lep uspeh in zadoščenje. Brzdajte fantazije.
Dvojčka (od 21. 5. do 20. 6.) Ugodne prilike, ki jih ne smete zamuditi. Vzbudili boste simpatijo v neki osebi. Nekaj ovir v poslovnem delu. Uredite pravčasno zadevo, da ne bo hujših posledic.	Tehtnica (od 23. 9. do 22. 10.) V srčnih zadevah so vam zvezde zelo naklonjene. Lepo zadoščenje. Možnost izleta. V poslovnem delu kratke zastoj. Ne spreminjajte svojih načrtov in bodite vztrajnejši.	Skorpijon (od 23. 10. do 21. 11.) Lepo prilike za razvedrilno in zabavno. Zadoščenje v srčnih zadevah in uspeh v poslovnem delu. Zelo boste zaposleni. Pazite na živce in privoščite si malo oddiha.			

Al Capone (v sredini) se vrača s sodišča, ki ga je obsodilo na 11 let ječe

In tako se je kar trumo priglasi: počestni roparji in ponarejevalci denarja, sleparji in mortici,

Vreme večerj: Najvišja temperatura 17,7, najnižja 12,2, ob 17 urih 17,2, zrčni tlak 1024,5, vlaga 60 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 18,4.

Tržiški dnevniki

Danes, NEDELJA, 4. oktobra 1959.
 7.45 Frankižka ...
 9.20 Igra kitar ...
 12.10 Venček ...
 13.30 Nedeljski ...
 14.30 EMI ...
 15.30 ...
 16.00 ...
 16.30 ...
 17.42 Dolzina dneva ...
 18.15 ...
 18.30 ...
 18.45 ...
 19.15 ...
 20.30 ...
 21.30 ...
 22.30 ...

Prekinjena pogajanja za obnovo delovne pogodbe kovinarske stroke

Sindikalne organizacije se bodo posvetovale glede nadaljevanja akcije - Možnost 72-urne stavke - Tiskovna konferenca FIOM-CGIL

Pogajanja za obnovo delovne pogodbe kovinarske stroke so prekinjena. Kot poroča izvršni odbor FIOM-CGIL v u radnem sporočilu, so industrijske pristojnosti na povzemanje plač za 5 odstotkov, medtem ko so pogajanja na osnovi poziva vse državnega vodstva takoj sklenili sklicati skupščino kovinarjev v Trstu in v Miljuhu.

Zasedanje strokovnjakov za promet držav SET. Strojovnjaki za promet s tujimi državami, ki sodelujejo v skupnem evropskem tržistu, se bodo v ponedeljek zjutraj odpravili na zasedanje v Trstu.

Trgatev v dolinski občini. V večerj so napravili kratek obisk po nekaterih vaseh dolinske občine. Naš namen je bil, da pri vinogradnikih pozivimo, da se pridružijo akciji.

Suša in burja sta povzročili precejšnjo škodo vinogradnikom. Kljub temu bodo imeli v nekaterih krajih precej dobro letino.

Včeraj smo napravili kratek obisk po nekaterih vaseh dolinske občine. Naš namen je bil, da pri vinogradnikih pozivimo, da se pridružijo akciji.

Zelo je verjetno, da se bo položaj zaostрил in da delavci ne bodo sprejeli predlogov deljalcev, kar pa bo skoro gotovo privedlo do nove stavke, saj bi se s spremembami vseh trajalo 72 ur.

Tržaška sekcija FIOM-CGIL je sklicala za ponedeljek tiskovno konferenco, na kateri bo govorila o položaju tržaške ladjedelniške in kovinarske stroke.

Zpred kazenskega sodišča. Odvetniki obrambe zahtevajo oprostitev vseh obtožencev.

Morda bo že v torko znana razsoda sodišča, ki je danes razpravljala za ugotovitev krivde za nesrečo, ki je doletela dva tržaška paterca.

Došlo je vlekla preiskava, na podlagi katere so spravi pred sodišče pod dvojno obtožbo nenamerne umora predsednika tržaškega odbora za preiskavo, ki je bil pravičnik, vodnik, vodnik lubinja, ki je v letalu dal znak za odskok padalcev, in pilota transportnega letalca kap. Speranza.

Došlo je vlekla preiskava, na podlagi katere so spravi pred sodišče pod dvojno obtožbo nenamerne umora predsednika tržaškega odbora za preiskavo, ki je bil pravičnik, vodnik, vodnik lubinja, ki je v letalu dal znak za odskok padalcev, in pilota transportnega letalca kap. Speranza.

Došlo je vlekla preiskava, na podlagi katere so spravi pred sodišče pod dvojno obtožbo nenamerne umora predsednika tržaškega odbora za preiskavo, ki je bil pravičnik, vodnik, vodnik lubinja, ki je v letalu dal znak za odskok padalcev, in pilota transportnega letalca kap. Speranza.

Došlo je vlekla preiskava, na podlagi katere so spravi pred sodišče pod dvojno obtožbo nenamerne umora predsednika tržaškega odbora za preiskavo, ki je bil pravičnik, vodnik, vodnik lubinja, ki je v letalu dal znak za odskok padalcev, in pilota transportnega letalca kap. Speranza.

Došlo je vlekla preiskava, na podlagi katere so spravi pred sodišče pod dvojno obtožbo nenamerne umora predsednika tržaškega odbora za preiskavo, ki je bil pravičnik, vodnik, vodnik lubinja, ki je v letalu dal znak za odskok padalcev, in pilota transportnega letalca kap. Speranza.

Došlo je vlekla preiskava, na podlagi katere so spravi pred sodišče pod dvojno obtožbo nenamerne umora predsednika tržaškega odbora za preiskavo, ki je bil pravičnik, vodnik, vodnik lubinja, ki je v letalu dal znak za odskok padalcev, in pilota transportnega letalca kap. Speranza.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno

V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Protestna akcija prodajalcev zelenjave na drobno. V ponedeljek zjutraj bodo trgovci v tržaški občini na desno izvedli napovedano protestno akcijo.

Volitve upravnega sveta Delavskih zadrug 22. novembra?

Po nedemokratskem pravilniku, ki ga je pripravil vladni komisariat, bodo imeli demokristjani in njihovi zavezniki gotovo večino

Po uradnih vesteh bo vladni generalni komisar razpisal volitve za upravni svet Delavskih zadrug in bodo volitve v nedeljo 22. novembra. Pravilnik, ki ga bo izdal komisariat, obsega 19 členov in določa, da bodo volitve potekale samo na osrednjem sedežu Delavskih zadrug.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

Kupnja je bila v imenu zbora »France Prešeren« v Trstu. Zbor »France Prešeren« je bil ustanovljen leta 1958 in ima danes 15 članov.

GLEDALIŠČA

Slovensko narodno gledališče v Trstu. ZACETEK PREDSEZONE 1959-1960

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

DESETI BRAT. Dvanajst slik po istoimenskem romanu Josipa Jurčiča. Priredil S. Klemenčič

vam nudi TRŽAŠKA KNJIGARNA - Trst - Ulica sv. Frančiška 20 Telefon 61-792

VSE ZA ŠOLO

ANTONA ČOVIČ

